Gemeenteraad

Aan de gemeenteraad

Dienst/afdeling: F&C

Onderwerp:
Programmabegroting 2019-2022

Wat adviseert het college te besluiten?
De Programmabegroting 2019-2022 vast te stellen.

Algemene toelichting (AANBIEDINGSBRIEF)

Geachte gemeenteraad,

Met bescheiden trots bieden wij u de eerste begroting aan van het nieuwe college. Kort voor de zomervakantie hebben wij het coalitieakkoord Kansen zien, kansen pakken met elkaar besproken en zijn de wethouders door uw raad benoemd. Met deze begroting concretiseren wij daarvan de eerste jaarschijf. Graag nemen wij u mee in onze afwegingen, dilemma's en uiteindelijke keuzes.

In ons coalitieakkoord hebben wij nadrukkelijk beschreven dat wij "gewoon goed" willen uitvoeren waar een gemeente voor is en staat. Dat lijkt voor de hand liggend en basaal. Maar dat is het niet in een veranderende wereld met snellere digitalisering en een samenleving met inwoners die krachtig opkomen voor eigen meningen en belangen. In de regio vervullen wij door onze omvang en aanpak op diverse terreinen een voortrekkersrol. En hebben een periode van zes jaar intensief bezuinigen achter de rug. Dat maakt duidelijk dat de - veranderende – basis op orde krijgen een stevige opgave is. Dit heeft voor ons hoge prioriteit.

Daarnaast hebben wij de ambitie om grote maatschappelijke vernieuwingsopgaven op te pakken. Van de transformatie van het sociaal domein tot verduurzaming. Van het stadscentrum, met zijn uitdagingen van een middelgrote stad, de leefbaarheid in de kernen tot de vitalisering van het buitengebied. Van een versnelling in onze woningopgave tot inspelen op het veranderende klimaat. Veranderingen die consequenties hebben voor onze inwoners en bedrijven. Het zijn vernieuwingsopgaven waarbij van de gemeente een leidende rol wordt verwacht.

Op beide gebieden – basis en vernieuwing - willen we aansluiten bij de kracht van de samenleving. Ondernemers, verenigingen, wijkraden, groepen van initiatiefnemers, inwoners maken Oss tot een sociaal verbonden gemeenschap die aanpakt. Waar binding met de wijk, het eigen dorp, het verenigingsleven zorgt dat er meters worden gemaakt. Wij zoeken het evenwicht tussen inspelen op veranderende wensen en behoeften van onze inwoners op het gebied van wonen, werken en recreëren en ruimte voor eigen initiatief. Een gemeente die meebeweegt met de dynamiek en kracht van zijn inwoners en maatwerk levert. Waarbij we dichtbij zijn voor hen die het zonder ons bijzonder moeilijk hebben.

Wij kunnen echter niet al onze ambities waarmaken. In september werden wij geconfronteerd met behoorlijke tegenvallers. De septembercirculaire waarin het Rijk de hoogte van het gemeentefonds bepaalt, laat een minder positief beeld zien dan de meicirculaire eerder dit jaar. Daarnaast zijn we in 2018 geconfronteerd met een aantal negatieve (3O-)ontwikkelingen, die meerjarig een negatief effect hebben op onze bestedingsruimte. Beide tegenvallers beperken ons in onze ambities en verminderen onze inkomsten de komende drie jaar voor minimaal € 1 miljoen per jaar.
Op een begroting van circa € 300 miljoen lijkt dat niet veel, maar het overgrote deel van onze exploitatie ligt meerjarig vast en slechts een klein gedeelte is onmiddellijk te beïnvloeden.

Dat betekent dat we voor 2019 kiezen voor wat we het belangrijkste vinden en niet voor halve maatregelen. Maar we zijn en blijven een gemeente met een financieel solide positie, zowel incidenteel als structureel. We willen zeer beperkt een beroep doen op reserves.

De komende jaren – en 2019 markeert daarvan de start- zetten wij intensief in op:
- Een versnelling in onze woningopgave, met een totale omvang van 600 woningen per jaar. Zodat Oss een aantrekkelijke gemeente blijft om te wonen, werken en recreëren en je te vestigen.
- Investeren in het stadscentrum van Oss, zodat dynamiek, reuring, winkel- en voorzieningenaanbod blijven en verder worden uitgebouwd.
- De kwaliteit van onze openbare ruimte behouden.
- Investeren in de leefbaarheid van onze stadjes en dorpen en de vitaliteit van ons buitengebied.
- De transformatie in het sociaal domein. De afgelopen vier jaar hebben we de drie decentralisaties stevig neergezet. Vanuit die basis kunnen we nu met de samenleving werken aan de noodzakelijke vernieuwingen. We investeren stevig door in de transformatie met de gelden die we afgelopen jaren daarvoor hebben bestemd.
- Het vergroten van de fysieke en sociale veiligheid. We investeren in de brandweer en onze eigen veiligheidsorganisatie, waarbij bestrijding van ondermijning een van de speerpunten is.
- Het verstevigen van onze ICT organisatie, zodat we op termijn onze dienstverlening op tal van gebieden kunnen uitbouwen en inspelen op de digitale transformatie.
- Maatschappelijke vernieuwingsvraagstukken als energie, afval, toekomst buitengebied en andere om Oss toekomstbestendig te maken.

Om onze ambities waar te kunnen maken, hebben we scherpe keuzes gemaakt. Tal van voornemens uit het coalitieakkoord kunnen we nu niet oppakken. We hebben twee fondsen gemaakt voor duurzaamheid en stadscentrum om eerste investeringen te doen. Wij kijken naar de personele bezetting, waarbij wij ruimte vrij maken om de formatie een kwalitatieve impuls te geven, die passend is bij de omvang en ambities van Oss.

Om toch voldoende ruimte voor 2019 te creëren, ontkomen we niet aan een extra verhoging van de OZB . Wij hebben hier intensief over gesproken. Met de 5% extra boven op de inflatiecorrectie voldoen we nog altijd aan de jaren geleden afgesproken norm van € 22,50 onder het landelijke gemiddelde. Wij vinden deze verhoging verantwoord, omdat wat we daarvoor realiseren rechtstreeks ten goede komt aan onze inwoners. De woningopgave in de totale gemeente en het investeren in het stadscentrum van Oss springen er daarbij uit. Voor het eerste investeren we in strategische grondaankopen, de capaciteit van de afdeling ruimtelijke ordening, bereikbaarheid van nieuwe woonwijken en de energietransitie met onder meer het toegroeien naar het gasloze tijdperk. Bij het tweede gaat het om het plan Wal Kwartier en andere noodzakelijke investeringen om het centrum van Oss aantrekkelijk te houden. Twee broodnodige versterkingen, die zonder extra bijdrage onvoldoende van de grond komen. De nu voorgestelde extra verhoging koppelen we aan de afspraak dat we de OZB in 2020 niet verhogen, ook niet met de inflatiecorrectie.

Wij bieden u een solide begroting aan, die gekenmerkt wordt door realisme en ruimte voor noodzakelijke ontwikkelingen die goed zijn voor stad, kernen en buitengebied. Een degelijke start. Als in de loop van 2020 blijkt dat het gemeentefonds zich positiever ontwikkelt, komen wij graag bij u terug hoe daarmee om te gaan. Tot die tijd voelen wij ons thuis in deze nuchtere begroting, die noodzakelijke maatregelen bevat voor alle Ossenaren. Voor nu en in de toekomst!

Samenvatting financiën

Samengevat zijn de uitkomsten van de programmabegroting als volgt:

+ is nadeel: hogere uitgaven/lagere inkomsten
- is voordeel: lagere uitgaven/hogere inkomsten
bedragen x € 1.000

Omschrijving	2018	2019	2020	2021	2022
Bestaand beleid					
Lasten	289.922	266.374	266.513	255.498	253.782
Baten	-285.893	-265.259	-272.309	-260.236	-250.735
Saldo	4.029	1.115	-5.796	-4.738	3.047
Stortingen reserves	11.463	7.744	12.077	10.106	2.069
Onttrekkingen reserves	-15.747	-7.959	-5.370	-4.502	-4.325
Saldo mutaties reserves	-4.284	-216	6.707	5.604	-2.256
Totaal bestaand beleid	**-255**	**899**	**910**	**866**	**791**
Nieuw beleid	160	1.364	1.589	1.736	1.035
3O-ontwikkelingen	-429	-1.433	-292	694	444
Mei- en septembercirculaire	641	-750	-2.213	-3.150	-4.084
Saldo programmabegroting	**117**	**81**	**-6**	**146**	**-1.814**

Het lopende begrotingsjaar 2018 sluit met een negatief saldo van € 117.000. Dit wordt vooral veroorzaakt door tegenvallers vanuit de septembercirculaire 2018. Dit wordt voor een groot deel gecompenseerd door een meevallers in de rijksuitkering voor bijstand. Bij de jaarrekening 2018 is het definitieve rekeningsaldo bekend en indien dit tekort daadwerkelijk optreedt zullen we dit bedrag onttrekken aan de algemene reserve.

Het begrotingsjaar 2019 heeft een beperkt tekort van € 81.000. Dit ten opzichte van een totale begroting van circa € 300 miljoen. Het laatste begrotingsjaar is € 1,8 miljoen positief. Dit komt vooral door hogere algemene uitkering in het laatste jaar. Hiermee presenteren we een meerjarig sluitende begroting.

Nadere toelichting:
Het saldo van de programmabegroting start op basis van bestaand beleid met een overschot van € 255.000 voor 2018. Voor de jaren erna starten we steeds met jaarlijkse tekorten: € 0,9 miljoen in 2019 tot en met 2021 en € 0,8 miljoen in 2022. Deze overschotten zijn grotendeels veroorzaakt door tegenvallers uit de Eerste financiële tussenrapportage 2018.
Vervolgens zijn er mutaties geweest op deze bestaande begroting in de vorm van nieuw beleid, 3O-ontwikkelingen en de mei- en septembercirculaire. Deze worden afzonderlijk toegelicht.

Burgemeester en wethouders van Oss,

De secretaris,	De burgemeester,
drs. H. Mensink	drs. W.J.L. Buijs-Glaudemans

Bijlagen
Programmabegroting 2019-2022

Samenvatting (=korte inhoud)
De programmabegroting 2019-2022 is opgesteld. In deze programmabegroting vertalen we het coalitieakkoord 'Kansen zien, kansen pakken' naar wat we de komende jaren willen realiseren.
Het lopende begrotingsjaar 2018 sluit met een negatief saldo van € 117.000. Bij de jaarrekening 2018 is het definitieve rekeningsaldo bekend. Het jaar 2019 heeft een negatief saldo van € 81.000. Het begrotingsjaar 2020 sluit op € 6.000 positief en 2021 negatief met een saldo van € 146.000. Het jaar 2022 is structureel sluitend met een positief saldo van € 1,8 miljoen.